Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

11 iunie 2020*

„Trimitere preliminară – Cooperare judiciară în materie penală – Decizia-cadru 2004/757/JAI – Dispoziții minime privind elementele constitutive ale infracțiunilor și sancțiunile aplicabile în domeniul traficului ilicit de droguri – Articolul 2 alineatul (1) litera (c) – Articolul 4 alineatul (2) litera (a) – Noțiunea de «cantități mari de droguri» – Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Egalitate de tratament – Articolele 20 și 21 – Principiul legalității infracțiunilor și a pedepselor – Articolul 49”

În cauza C-634/18,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Sąd Rejonowy w Słupsku (Tribunalul Districtual din Słupsk, Polonia), prin decizia din 20 iunie 2018, primită de Curte la 11 octombrie 2018, în procedura penală împotriva

JI,

cu participarea:

Prokuratura Rejonowa w Słupsku

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul J.-C. Bonichot, președinte de cameră, doamna R. Silva de Lapuerta (raportoare), vicepreședintă a Curții, domnii M. Safjan și L. Bay Larsen și doamna C. Toader, judecători,

avocat general: doamna E. Sharpston,

grefier: domnul M. Aleksejev, șef de unitate,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 2 octombrie 2019,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Prokuratura Rejonowa w Słupsku, de P. Nierebiński, de K. Nowicki și de A. Klawitter;

– pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, de J. Sawicka și de S. Żyrek, în calitate de agenți;

– pentru guvernul ceh, de M. Smolek, de J. Vláčil și de A. Kasalická, în calitate de agenți;

– pentru guvernul spaniol, inițial de M. J. García-Valdecasas Dorrego și ulterior de M. J. Ruiz Sánchez, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: polona.

– pentru guvernul neerlandez, de M. Bulterman și de J. Langer, în calitate de agenți;

– pentru guvernul suedez, de H. Eklinder, de A. Falk, de C. Meyer-Seitz, de H. Shev și de J. Lundberg, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de A. Szmytkowska și de S. Grünheid, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatei generale în ședința din 22 ianuarie 2020,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 4 alineatul (2) litera (a) din Decizia-cadru 2004/757/JAI a Consiliului din 25 octombrie 2004 de stabilire a dispozițiilor minime privind elementele constitutive ale infracțiunilor și sancțiunile aplicabile în domeniul traficului ilicit de droguri (JO 2004, L 335, p. 8, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 66) coroborat cu articolul 2 alineatul (1) litera (c) din această decizie-cadru, precum și a articolelor 20, 21 și 49 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unei proceduri penale inițiate împotriva lui JI pentru deținerea ilegală a unei cantități considerabile de produse stupefiante și de substanțe psihotrope.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Considerentele (3) și (4) ale Deciziei-cadru 2004/757 au următorul cuprins:

„(3) Este necesar să se adopte norme minime privind elementele constitutive ale infracțiunilor de trafic ilicit de droguri și de precursori care vor permite o abordare comună la nivelul Uniunii Europene în domeniul combaterii acestui trafic.

(4) În conformitate cu principiul subsidiarității, acțiunea Uniunii Europene ar trebui să se concentreze asupra celor mai grave infracțiuni în materie de droguri. Excluderea anumitor tipuri de comportament privind consumul personal din domeniul de aplicare al prezentei decizii-cadru nu reprezintă o orientare a Consiliului [Uniunii Europene] cu privire la modul în care statele membre trebuie să trateze aceste situații în legislația internă.”

4 Articolul 2 din această decizie-cadru, intitulat „Infracțiuni care au legătură cu traficul de droguri și de precursori”, prevede:

„(1) Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru a garanta că următoarele fapte intenționate sunt pedepsite atunci când sunt săvârșite fără drept:

(a) producerea, fabricarea, extragerea, prepararea, oferirea, comercializarea, distribuirea, vânzarea, livrarea în orice condiții, intermedierea, expedierea, expedierea în regim de tranzit, transportul, importul sau exportul de droguri;

[…]

(c) deținerea sau achiziția de droguri în vederea desfășurării uneia dintre activitățile menționate la litera (a);

[…]

(2) Faptele menționate la alineatul (1) nu sunt incluse în domeniul de aplicare al prezentei decizii-cadru în cazul în care sunt săvârșite exclusiv pentru consumul personal al autorilor acestora, astfel cum este definit de legislația internă."

5 Articolul 4 din decizia-cadru menționată, intitulat „Sancțiuni", prevede:

„(1) Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru ca infracțiunile prevăzute la articolele 2 și 3 să fie pasibile de sancțiuni penale efective, proporționale și disuasive.

Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru ca infracțiunile prevăzute la articolul 2 să fie pasibile de sancțiuni penale privative de libertate având o durată maximă de cel puțin unu până la trei ani.

(2) Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru ca infracțiunile menționate la articolul 2 alineatul (1) literele (a), (b) și (c) să fie pasibile de sancțiuni penale privative de libertate având o durată maximă de cel puțin cinci până la zece ani, în situațiile următoare:

(a) infracțiunea implică cantități mari de droguri;

[…]"

Dreptul polonez

6 Potrivit articolului 62 alineatul 1 din ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (Legea privind combaterea dependenței de droguri) din 29 iulie 2005 (Dz. U. din 2005, nr. 179, poziția 1485), deținerea de produse stupefiante sau de substanțe psihotrope este pasibilă de o pedeapsă privativă de libertate cu o durată de până la trei ani.

7 În temeiul articolului 62 alineatul 2 din Legea privind combaterea dependenței de droguri, în cazul în care deținerea de produse stupefiante sau de substanțe psihotrope are ca obiect o cantitate considerabilă de produse stupefiante sau de substanțe psihotrope, autorul acesteia este pasibil de o pedeapsă privativă de libertate de la unu la zece ani.

Procedura principală și întrebările preliminare

8 Prokuratura Rejonowa w Słupsku (Parchetul Districtului Słupsk, Polonia) a inițiat o procedură penală împotriva lui JI în fața instanței de trimitere, Sąd Rejonowy w Słupsku (Tribunalul Districtual din Słupsk, Polonia), printre altele pentru fapte de deținere, la 7 noiembrie 2016, a unei cantități considerabile de produse stupefiante și de substanțe psihotrope, care constituie o încălcare a articolului 62 alineatul 2 din Legea privind combaterea dependenței de droguri.

9 Din decizia de trimitere reiese că JI deținea aceste produse și substanțe pentru uz personal.

10 Instanța de trimitere arată că Decizia-cadru 2004/757 nu definește noțiunea de „cantități mari de droguri", în sensul articolului 4 alineatul (2) litera (a) din aceasta.

11 Ea precizează că Legea privind combaterea dependenței de droguri a pus în aplicare Decizia-cadru 2004/757, printre altele la articolul 62 alineatul 2 din aceasta, care prevede că deținerea unei cantități considerabile de produse stupefiante sau de substanțe psihotrope este pasibilă de o pedeapsă privativă de libertate cu o durată cuprinsă între unu și zece ani.

12 Totuși, instanța de trimitere arată că această dispoziție nu definește nici noțiunea de „cantitate considerabilă de produse stupefiante sau de substanțe psihotrope”, care corespunde transpunerii în dreptul național a noțiunii „cantități mari de droguri”, care figurează la articolul 4 alineatul (2) litera (a) din Decizia-cadru 2004/757. Ea precizează că jurisprudența națională a stabilit anumite criterii pentru a determina dacă respectiva cantitate de produse stupefiante sau de substanțe psihotrope deținută de autorul încălcării se încadrează în noțiunea menționată la articolul 62 alineatul 2 din Legea privind combaterea dependenței de droguri. Această noțiune ar rămâne totuși imprecisă și ar face obiectul unei interpretări de la caz la caz de către instanțele naționale.

13 Potrivit instanței de trimitere, rezultă de aici că persoane care dețin cantități de produse stupefiante sau de substanțe psihotrope comparabile pot fi tratate în mod diferit în funcție de interpretarea noțiunii menționate reținută de instanța sesizată cu cauza, ceea ce ar putea aduce atingere principiului egalității în drept. Aceasta subliniază de asemenea că, în măsura în care Decizia-cadru 2004/757 nu definește noțiunea de „cantități mari de droguri”, în sensul articolului 4 alineatul (2) litera (a), statele membre păstrează o marjă de apreciere importantă în punerea în aplicare a acestei noțiuni, ceea ce ar putea avea ca efect ca cetățenii Uniunii Europene să fie tratați în mod diferit în funcție de statul membru în care săvârșesc infracțiunea.

14 Pe de altă parte, instanța de trimitere are îndoieli în ceea ce privește conformitatea articolului 62 alineatul 2 din Legea privind combaterea dependenței de droguri cu principiul legalității infracțiunilor și a pedepselor, prevăzut la articolul 7 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”).

15 În aceste împrejurări, Sąd Rejonowy w Słupsku (Tribunalul Districtual din Słupsk) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Norma de drept al Uniunii cuprinsă la articolul 4 alineatul (2) litera (a) coroborat cu articolul 2 alineatul (1) litera (c) din [Decizia-cadru 2004/757] trebuie interpretată în sensul că nu se opune ca noțiunea «cantitate considerabilă de droguri» să fie interpretată de la caz la caz în cadrul aprecierii individuale a instanței naționale și că această apreciere nu implică aplicarea vreunui criteriu obiectiv, în special că nu este necesar să se constate că autorul infracțiunii deține droguri în vederea săvârșirii unei activități în sensul articolului 4 alineatul (2) litera (a) din această decizie-cadru, și anume producerea, oferirea, comercializarea, distribuirea, vânzarea, livrarea în orice condiții?

2) În măsura în care [Legea privind combaterea dependenței de droguri] nu conține o formulare precisă în privința cantității considerabile de droguri, iar interpretarea acestei chestiuni este lăsată la aprecierea instanței care decide într-o anumită cauză în cadrul exercitării puterii sale discreționare, măsurile de protecție jurisdicțională pentru asigurarea eficacității și a efectivității normelor de drept al Uniunii cuprinse în [Decizia-cadru 2004/757], în special la articolul 4 alineatul (2) litera (a) coroborat cu articolul 2 alineatul (1) litera (c) din această [decizie-cadru], sunt suficiente pentru a garanta cetățenilor polonezi o protecție efectivă rezultată din normele de drept al Uniunii care stabilesc dispozițiile minime privind elementele constitutive ale infracțiunilor și pedepsele în materia traficului ilicit de droguri?

3) Norma de drept național cuprinsă la articolul 62 alineatul 2 din [Legea privind combaterea dependenței de droguri] este compatibilă cu dreptul Uniunii, în special cu norma cuprinsă la articolul 4 alineatul (2) litera (a) coroborat cu articolul 2 alineatul (1) litera (c) din [Decizia-cadru 2004/757], și, în caz afirmativ, interpretarea dată de instanțele poloneze noțiunii de cantitate

considerabilă de substanțe psihotrope și stupefiante nu se opune normelor de drept al Uniunii potrivit cărora autorul infracțiunii de deținere a unor cantități mari de droguri în scopul săvârșirii infracțiunilor menționate la articolul 2 alineatul (1) litera (c) din [Decizia-cadru 2004/757] face obiectul unei răspunderi penale mai severe?

4) Articolul 62 alineatul 2 din [Legea privind combaterea dependenței de droguri], care prevede o răspundere penală mai severă pentru infracțiunea de deținere a unei cantități considerabile de substanțe psihotrope și stupefiante, astfel cum este interpretată de instanțele poloneze, nu se opune principiului egalității și al interzicerii discriminării (articolul 14 [din CEDO], articolele 20 și 21 [din cartă] coroborate cu articolul 6 alineatul (1) TUE)?"

Cu privire la competența Curții

16 În primul rând, Parchetul Districtului Słupsk contestă competența Curții de a soluționa prezenta cerere de decizie preliminară pentru motivul că, prin intermediul întrebărilor preliminare, instanța de trimitere nu ar urmări ca dreptul Uniunii să fie interpretat de Curte, ci ca, pe de o parte, aceasta să interpreteze o dispoziție de drept național, și anume articolul 62 alineatul 2 din Legea privind combaterea dependenței de droguri, și, pe de altă parte, să se pronunțe cu privire la conformitatea acestei dispoziții cu Decizia-cadru 2004/757.

17 În această privință, trebuie să se constate că, prin intermediul unora dintre întrebările adresate, instanța de trimitere solicită Curții să se pronunțe cu privire la conformitatea cu dreptul Uniunii a articolului 62 alineatul 2 din Legea privind combaterea dependenței de droguri.

18 Cu toate acestea, deși nu este de competența Curții să se pronunțe, în cadrul procedurii prevăzute la articolul 267 TFUE, cu privire la conformitatea unei legislații naționale cu dreptul Uniunii și nici să interpreteze acte cu putere de lege sau norme administrative naționale, ea este însă competentă să furnizeze instanței de trimitere toate elementele de interpretare proprii dreptului Uniunii care pot să îi permită acesteia să aprecieze o asemenea conformitate în vederea soluționării cauzei cu care este sesizată (Hotărârea din 18 septembrie 2019, VIPA, C-222/18, EU:C:2019:751, punctul 28 și jurisprudența citată).

19 Curtea este competentă, așadar, în prezenta cauză, să își limiteze analiza la dispozițiile dreptului Uniunii prin furnizarea unei interpretări a acestor dispoziții care să fie utilă instanței de trimitere, căreia îi revine obligația de a aprecia conformitatea dispozițiilor naționale cu dreptul menționat, în vederea soluționării litigiului pendinte în fața sa (Hotărârea din 26 iulie 2017, Europa Way și Persidera, C-560/15, EU:C:2017:593, punctul 36).

20 Astfel, având în vedere modul de redactare a întrebărilor adresate și motivele deciziei de trimitere, este necesar ca aceste întrebări să fie înțelese în sensul că privesc interpretarea articolului 2 alineatul (1) litera (c) și a articolului 4 alineatul (2) litera (a) din Decizia-cadru 2004/757, precum și a articolelor 20, 21 și 49 din cartă, astfel încât excepția de necompetență invocată de Parchetul Districtului Słupsk trebuie să fie respinsă.

21 În al doilea rând, Parchetul Districtului Słupsk, guvernele polonez, spaniol și suedez, precum și Comisia Europeană sunt de părere că nu este necesar să se răspundă la întrebările adresate, în măsura în care situația în care se află JI nu intră în domeniul de aplicare al Deciziei-cadru 2004/757. Potrivit acestora, din decizia de trimitere reiese că JI este urmărit penal exclusiv pentru deținerea de droguri pentru consum personal, ceea ce, conform articolului 2 alineatul (2) din Decizia-cadru 2004/757, ar constitui un comportament care nu intră în domeniul de aplicare al acesteia din urmă.

22 În această privință, potrivit articolului 2 alineatul (2) din Decizia-cadru 2004/757, deținerea de droguri exclusiv pentru consum personal, astfel cum este definită de legislația națională, este exclusă din domeniul de aplicare al acestei decizii-cadru.

23 În speță, din decizia de trimitere reiese, pe de o parte, că JI este urmărit penal pentru fapte de deținere a unei cantități considerabile de produse stupefiante și de substanțe psihotrope, constitutive ale infracțiunii prevăzute la articolul 62 alineatul 2 din Legea privind combaterea dependenței de droguri, și, pe de altă parte, că acesta deținea aceste produse și substanțe pentru consum personal. O astfel de situație nu intră, așadar, în domeniul de aplicare al Deciziei-cadru 2004/757.

24 În aceste condiții, trebuie amintit că, în mai multe rânduri, Curtea s-a declarat competentă să statueze asupra unor cereri de decizie preliminară referitoare la dispoziții ale dreptului Uniunii în cazuri în care situația de fapt în discuție în litigiul principal se situa în afara domeniului de aplicare al acestuia, fiind, prin urmare, de competența exclusivă a statelor membre, dar în care aplicabilitatea respectivelor dispoziții de drept al Uniunii fusese determinată de dreptul național, ca urmare a trimiterii realizate de acesta din urmă la conținutul acelor dispoziții (Hotărârea din 12 iulie 2012, SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, punctul 86 și jurisprudența citată).

25 În această privință, Curtea a subliniat în special că, atunci când o legislație națională intenționează să se conformeze, în soluționarea unor situații pur interne, soluțiilor reținute în dreptul Uniunii, pentru a evita, de exemplu, apariția unor discriminări împotriva resortisanților naționali sau a unor eventuale denaturări ale concurenței ori pentru a asigura o procedură unică în situații comparabile, există un interes cert ca, pentru evitarea unor viitoare divergențe de interpretare, dispozițiile sau noțiunile preluate din dreptul Uniunii să primească o interpretare uniformă, indiferent care ar fi condițiile în care acestea urmează să fie aplicate (Hotărârea din 12 iulie 2012, SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, punctul 87 și jurisprudența citată).

26 Astfel, o interpretare de către Curte a dispozițiilor dreptului Uniunii în situații care nu intră în domeniul de aplicare al acestuia se justifică atunci când aplicabilitatea acelor dispoziții în privința unor asemenea situații a fost determinată de dreptul național în mod direct și necondiționat pentru a asigura un tratament identic acestor situații și situațiilor care intră în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii (Hotărârea din 18 octombrie 2012, Nolan, C-583/10, EU:C:2012:638, punctul 47 și jurisprudența citată).

27 În speță, din decizia de trimitere reiese că Decizia-cadru 2004/757 a fost pusă în aplicare, în dreptul polonez, prin Legea privind combaterea dependenței de droguri. Mai precis, din indicațiile furnizate de instanța de trimitere, precum și din precizările aduse de guvernul polonez în ședința în fața Curții reiese că articolul 62 alineatul 2 din această lege a transpus în dreptul intern articolul 2 alineatul (1) litera (a) din decizia-cadru menționată, precum și noțiunea de „cantități mari de droguri”, prevăzută la articolul 4 alineatul (2) litera (a) din aceasta.

28 Astfel cum au arătat Parchetul Districtului Słupsk și guvernul polonez în ședința în fața Curții, articolul 62 alineatul 2 din Legea privind combaterea dependenței de droguri reprimă orice deținere a unei cantități considerabile de produse stupefiante sau de substanțe psihotrope, fie în scopul consumului propriu, fie în alte scopuri, și anume în special în scopul exercitării uneia dintre activitățile enumerate la articolul 2 alineatul (1) litera (a) din Decizia-cadru 2004/757.

29 Din moment ce circumstanța agravantă a deținerii unor „cantități mari de droguri”, în sensul articolului 4 alineatul (2) litera (a) din Decizia-cadru 2004/757, se aplică, prin intermediul Legii privind combaterea dependenței de droguri, unor comportamente excluse din domeniul de aplicare al acesteia, și anume deținerii de droguri exclusiv pentru consumul personal, există un interes cert de a furniza o interpretare uniformă a acestei dispoziții a dreptului Uniunii.

30 În aceste condiții, Curtea este competentă să răspundă la întrebările preliminare.

Cu privire la întrebările preliminare

31 Prin intermediul întrebărilor formulate, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 4 alineatul (2) litera (a) din Decizia-cadru 2004/757 coroborat cu articolul 2 alineatul (1) litera (c) din aceasta, precum și articolele 20, 21 și 49 din cartă trebuie interpretate în sensul că se opun ca un stat membru să califice drept infracțiune deținerea unei cantități considerabile de produse stupefiante sau de substanțe psihotrope atât în scopul consumului personal, cât și în scopuri de trafic de droguri, lăsând în același timp interpretarea noțiunii de „cantitate considerabilă de produse stupefiante sau de substanțe psihotrope” la aprecierea instanțelor naționale, de la caz la caz.

32 În această privință, este necesar să se arate că Decizia-cadru 2004/757 a fost adoptată printre altele în temeiul articolului 31 alineatul (1) litera (e) UE, care prevedea în special că acțiunea comună în domeniul cooperării judiciare penale urmărește adoptarea progresivă a măsurilor de instituire a unor norme minime referitoare la elementele constitutive ale infracțiunilor și la sancțiunile aplicabile în domeniul traficului de droguri.

33 Pe de altă parte, din considerentul (3) al Deciziei-cadru 2004/757 reiese că aceasta stabilește norme minime privind elementele constitutive ale infracțiunilor și ale sancțiunilor aplicabile în domeniul traficului de droguri și de precursori, care urmăresc să definească o abordare comună la nivelul Uniunii Europene în domeniul combaterii traficului de droguri.

34 În special, din articolul 2 alineatul (1) literele (a) și (c) din Decizia-cadru 2004/757 și din articolul 4 alineatul (1) din aceasta rezultă că deținerea de droguri cu scopul de a desfășura producerea, fabricarea, extragerea, prepararea, oferirea, comercializarea, distribuirea, vânzarea, livrarea în orice condiții, intermedierea, expedierea, expedierea în regim de tranzit, transportul, importul sau exportul trebuie să fie calificată drept infracțiune, pasibilă de o sancțiune penală privativă de libertate având o durată maximă de cel puțin unu până la trei ani.

35 În plus, din articolul 4 alineatul (2) litera (a) din decizia-cadru menționată reiese că statele membre trebuie să sancționeze această infracțiune, atunci când are ca obiect „cantități mari de droguri”, cu o sancțiune penală privativă de libertate având o durată maximă de cel puțin cinci până la zece ani.

36 În aceste condiții, pe de o parte, după cum reiese din cuprinsul punctului 22 din prezenta hotărâre, articolul 2 alineatul (2) din Decizia-cadru 2004/757 exclude din domeniul de aplicare al acesteia printre altele deținerea de droguri exclusiv pentru consum personal, astfel cum este definită de legislația națională. Pe de altă parte, considerentul (4) al Deciziei-cadru 2004/757 enunță că excluderea anumitor tipuri de comportament privind consumul personal din domeniul de aplicare al acesteia nu reprezintă o orientare a Consiliului cu privire la modul în care statele membre trebuie să trateze aceste situații în legislația internă.

37 Rezultă de aici, astfel cum a arătat doamna avocată generală la punctul 47 din concluzii, că statele membre rămân libere să încadreze în categoria infracțiunilor grave deținerea unei cantități mari de droguri pentru consumul personal.

38 Cu toate acestea, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 12-14 din prezenta hotărâre, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă principiile egalității în drept, nediscriminării, precum și legalității infracțiunilor și a pedepselor, consacrate la articolele 20, 21 și 49 din cartă, trebuie interpretate în sensul că se opun ca noțiunea de „cantitate considerabilă de produse stupefiante sau de substanțe psihotrope”, prevăzută la articolul 62 alineatul 2 din Legea privind combaterea dependenței de droguri, care transpune în dreptul intern noțiunea de „cantități mari de droguri”, prevăzută la articolul 4 alineatul (2) litera (a) din Decizia-cadru 2004/757, să nu fie definită mai precis de legiuitorul național, ci să facă obiectul unei interpretări de la caz la caz de către instanțele naționale.

39 În această privință, trebuie amintit că deciziile-cadru obligă statele membre în ceea ce privește rezultatul urmărit, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 iunie 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, punctul 69).

40 În acest context, este necesar să se arate că articolul 2 alineatul (1) literele (a) și (c) din Decizia-cadru 2004/757 și articolul 4 alineatul (2) litera (a) din aceasta nu impun statelor membre decât să sancționeze deținerea de droguri legată de trafic, atunci când aceasta are ca obiect „cantități mari de droguri”, cu o sancțiune penală privativă de libertate având o durată maximă de cel puțin cinci până la zece ani.

41 Or, pe de o parte, această decizie-cadru nu conține nicio definiție a noțiunii de „cantități mari de droguri”, în sensul articolului 4 alineatul (2) litera (a) din aceasta. Pe de altă parte, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 32 și 33 din prezenta hotărâre, decizia-cadru menționată nu constituie decât un instrument de armonizare minimă. În consecință, statele membre dispun de o marjă largă de apreciere în ceea ce privește punerea în aplicare a noțiunii menționate în dreptul lor național.

42 În aceste condiții, atunci când pun în aplicare dreptul Uniunii, statele membre sunt obligate, în temeiul articolului 51 alineatul (1) din cartă, să respecte drepturile fundamentale garantate de aceasta, printre care în special cele consacrate la articolele 20, 21 și 49 din cartă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 februarie 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, punctele 17 și 18).

43 În acest cadru, este necesar, în primul rând, să se amintească faptul că principiile egalității și nediscriminării consacrate la articolele 20 și 21 din cartă impun ca situații comparabile să nu fie tratate într-un mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același fel, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (Hotărârea din 3 mai 2007, Advocaten voor de Wereld, C-303/05, EU:C:2007:261, punctul 56).

44 În speță, trebuie să se constate, *primo*, că, prin faptul că prevede că deținerea unei cantități considerabile de produse stupefiante sau de substanțe psihotrope este pasibilă de o pedeapsă privativă de libertate de la unu la zece ani, articolul 62 alineatul 2 din Legea privind combaterea dependenței de droguri nu instituie nicio diferență de tratament între eventualii autori ai acestei infracțiuni.

45 *Secundo*, astfel cum a arătat doamna avocată generală la punctul 62 din concluzii, faptul că instanțele naționale dispun de o anumită marjă de apreciere în interpretarea și în aplicarea unei dispoziții de drept național nu constituie, în sine, o încălcare a articolelor 20 și 21 din cartă.

46 În sfârșit, *tertio*, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 32 și 33 din prezenta hotărâre, Decizia-cadru 2004/757 nu stabilește decât norme minime referitoare la elementele constitutive ale infracțiunilor și la sancțiunile aplicabile în domeniul traficului de droguri și de precursori. Rezultă de aici că existența unor diferențe între măsurile de punere în aplicare a deciziei-cadru menționate în diferitele ordini juridice naționale nu poate fi considerată o încălcare a principiului nediscriminării (a se vedea prin analogie Hotărârea din 3 mai 2007, Advocaten voor de Wereld, C-303/05, EU:C:2007:261, punctele 59 și 60).

47 În ceea ce privește, în al doilea rând, principiul legalității infracțiunilor și a pedepselor, prevăzut la articolul 49 alineatul (1) din cartă, trebuie amintit că acest principiu a fost consacrat în special la articolul 7 paragraful 1 din CEDO (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 decembrie 2017, M.A.S. și M.B., C-42/17, EU:C:2017:936, punctul 53). Potrivit articolului 52 alineatul (3) din cartă, dreptul garantat la articolul 49 din aceasta are același înțeles și același domeniu de aplicare ca și dreptul garantat prin CEDO.

48 În temeiul principiului menționat, dispozițiile penale trebuie să respecte anumite cerințe de accesibilitate și de previzibilitate în ceea ce privește atât definiția infracțiunii, cât și stabilirea pedepsei (Hotărârea din 5 decembrie 2017, M.A.S. și M.B., C-42/17, EU:C:2017:936, punctul 55 și jurisprudența citată).

49 De aici decurge că legea trebuie să definească cu claritate infracțiunile și pedepsele care le reprimă. Această condiție este îndeplinită atunci când justițiabilul poate ști, pornind de la textul dispoziției pertinente, precum și, la nevoie, cu ajutorul interpretării care este dată acestuia de instanțe, care sunt acțiunile și omisiunile care angajează răspunderea sa penală (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 iunie 2008, Intertanko și alții, C-308/06, EU:C:2008:312, punctul 71, precum și Hotărârea din 5 decembrie 2017, M.A.S. și M.B., C-42/17, EU:C:2017:936, punctul 56).

50 În plus, principiul preciziei legii aplicabile nu poate fi interpretat în sensul că interzice clarificarea progresivă a normelor privind răspunderea penală prin interpretări jurisprudențiale, atât timp cât acestea sunt în mod rezonabil previzibile (Hotărârea din 28 martie 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, punctul 167 și jurisprudența citată).

51 Prin urmare, principiul legalității infracțiunilor și a pedepselor trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca un stat membru să prevadă sancțiuni penale agravate pentru infracțiunea de deținere a unei „cantități considerabile de produse stupefiante și de substanțe psihotrope”, lăsând în același timp interpretarea acestei noțiuni la aprecierea instanțelor naționale, de la caz la caz, în măsura în care această apreciere îndeplinește cerințele de previzibilitate, astfel cum sunt prezentate la punctele 48-50 din prezenta hotărâre.

52 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la întrebările adresate că articolul 4 alineatul (2) litera (a) din Decizia-cadru 2004/757 coroborat cu articolul 2 alineatul (1) litera (c) din aceasta, precum și articolele 20, 21 și 49 din cartă trebuie interpretate în sensul că nu se opun ca un stat membru să califice drept infracțiune deținerea unei cantități considerabile de produse stupefiante sau de substanțe psihotrope atât în scopul consumului personal, cât și în scopuri de trafic de droguri, lăsând în același timp interpretarea noțiunii de „cantitate considerabilă de produse stupefiante sau de substanțe psihotrope” la aprecierea instanțelor naționale, de la caz la caz, în măsura în care această interpretare este previzibilă în mod rezonabil.

Cu privire la cheltuielile de judecată

53 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

Articolul 4 alineatul (2) litera (a) din Decizia-cadru 2004/757/JAI a Consiliului din 25 octombrie 2004 de stabilire a dispozițiilor minime privind elementele constitutive ale infracțiunilor și sancțiunile aplicabile în domeniul traficului ilicit de droguri coroborat cu articolul 2 alineatul (1) litera (c) din aceasta, precum și articolele 20, 21 și 49 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene trebuie interpretate în sensul că nu se opun ca un stat membru să califice drept infracțiune deținerea unei cantități considerabile de produse stupefiante sau de substanțe psihotrope atât în scopul consumului personal, cât și în scopuri de trafic de droguri, lăsând în același timp interpretarea noțiunii de „cantitate considerabilă de produse stupefiante sau de substanțe psihotrope” la aprecierea instanțelor naționale, de la caz la caz, în măsura în care această interpretare este previzibilă în mod rezonabil.

Semnături